Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 04-035/23-1456/27
Podgorica, 18.10.2023.god.

I Z V J E Š T A J

O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA GRAĐANSKOG POKRETA „URA“ ZA 2022. GODINU

(Konačni izvještaj)

Podgorica, oktobar 2023. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE, NALAZI I PREPORUKE 3
II OPŠTI PODACI 10
2.1. Pravni osnov 10
2.2. Osnovni podaci o subjektu revizije 10
2.3. Finansijsko poslovanje i finansiranje Partije 11
2.4. Vrsta revizije 11
2.5. Predmet revizije 11
2.6. Cilj revizije 11
2.7. Kriterijumi revizije 12
2.8. Metode revizije 13
2.9. Vrijeme vršenja revizije 13
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 14
3.1. Sistem unutrašnjih kontrola 14
3.2. Aktivnosti partijskih organa u 2022. Godini 14
3.3. Finansijski plan za 2022.godinu 14
3.4. Program rada 15
3.5. Računovodstveni sistem 15
3.6. Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj 16
3.7. Izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta 17
3.8. Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima 17
3.9. Izvještaji o prikupljenim i utrošenim sredstvima iz javnih i privatnih izvora u izbornoj kampanji 18
3.10. Završni račun 18
3.10.1. Bilans stanja 19
3.10.2. Bilans uspjeha 26
3.10.2.1. Prihodi 26
3.10.2.2. Rashodi 29
3.11. Kancelarijsko poslovanje 36
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE REVIZIJE 37

I MIŠLJENJE, NALAZI I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije (broj 04-035/23-1456/2 od 29.05.2023.godine), izvršila je reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Građanskog pokreta "URA" za 2022. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti i Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Građanskog pokreta "URA" za 2022. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (od 12.10.2023.godine) na Preliminarni izvještaj o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Građanskog pokreta "URA" za 2022. godinu (br. "I" 04-038/23-234 od 04.10.2023.godine), nadležni Kolegijum DRI u sastavu: Predsjedavajući Senatom DRI, senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator dr Milan Dabović - član Kolegijuma na sjednici održanoj dana 18.10.2023. godine, razmotrio je i usvojio

KONAČNI IZVJEŠTAJ
o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja
Građanskog pokreta "URA" za 2022.godinu

MIŠLJENJE

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Građanskog pokreta "URA" za 2022.godinu sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Za finansijsku reviziju je određena ukupna materijalnost za finansijske izvještaje kao cjelinu u iznosu od 11.671,49€, tj. 1,84% od ukupnih rashoda Partije, koji iznose 634.320,13€. Na osnovu navedenog, nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje na navedeno u preporuci F1.**

Revizijom pravilnosti poslovanja Građanskog pokreta "URA" utvrđene su neusklađenosti poslovanja istog u odnosu na kriterijume revizije koje su materijalno značajne, ali ne i prožimajuće. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (čl.14 i 48), Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica člana (čl. 2, 5 i 6) i Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, pa u skladu sa tim, nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje na pravilnost poslovanja**.

NALAZI I PREPORUKE

FINANSIJSKA REVIZIJA

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama evidentirala troškove reprezentacije u ukupnom iznosu od 7.462,10€, koji nijesu dokumentovani (nedostaju fiskalni računi/fakture), što nije u skladu sa članom 20 Zakona o računovodstvu.

Preporuka F1

- **Subjekt revizije treba da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom, u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva, shodno članu 20 Zakona o računovodstvu.**

REVIZIJA PRAVILNOSTI

Nalaz

- Uvidom u poslovne knjige Partije utvrđeno je da Partija ne obezbjeđuje posebne računovodstvene evidencije prihoda i rashoda redovnog rada i za izborne kampanje što nije u skladu sa članom 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja kojim je propisano da je politički subjekt dužan da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima, imovini i rashodima po porijeklu (posebno za sredstva iz javnih i privatnih izvora), visini i strukturi prihoda, imovine i rashoda.

Preporuka P1

- **Subjekt revizije je shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužan da obezbijedi vođenje računovodstvene evidencije o prihodima, imovini i rashodima po porijeklu, visini i strukturi.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija tokom 2022. godine, sa računa ženske organizacije izvršila plaćanje troškova u iznosu od 72.309,62€. Partija nije prezentirala Statut ženske organizacije, već Pravilnik o načinu organizovanja i rada Foruma žena GP URA, kojim nije bliže uredila način trošenja sredstava namijenjenih za finansiranje ženske organizacije u političkom subjektu, što nije u skladu sa odredbama člana 14 stav 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je utvrđeno da se budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima mogu trošiti samo u skladu sa Statutom te ženske organizacije.

Preporuka P2

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi donošenje posebnog Statuta ženske organizacije u cilju stvaranja uslova za trošenje sredstava za finansiranje ženske organizacije u političkom subjektu u skladu sa članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Nalaz

- Uvidom u putne naloge kojim su pravdani troškovi dnevnica za službena putovanja u inostranstvo (1.506,05€), utvrđeno je da dio istih ne sadrže potpise korisnika putnog naloga, vrijeme polaska, odnosno dolaska sa službenog putovanja, kao i da nijesu podnošeni izvještaji sa službenih putovanja, što nije u skladu sa odredbama Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao jedinim propisom koji reguliše oblast službena putovanja. Takođe, utvrđeno je da putni nalozi ne sadrže djelovodni broj.

Preporuka P3

- **Subjekt revizije treba da troškove službenih putovanja obračunava i isplaćuje na osnovu putnih naloga koji sadrže sve potrebne**

elemente, u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija tokom 2022. godine, gotovinski iz blagajne izvršila isplate na ime troškova goriva u iznosu od 8.274,446€. Navedeni troškovi pravdani su fiskalnim računima, uz koje nijesu prezentirani dokazi za koja vozila je gorivo korišćeno, s obzirom da je Partija tokom 2022.godine raspolagala sa dva službena vozila, a Odlukom o potrošnji goriva u službene svrhe, utvrdila je pravo korišćenja sopstvenog automobila u službene svrhe i način pravdanja troškova goriva.

Preporuka P4

- **Subjekt revizije treba da prilikom pravdanja troškova goriva, precizno definiše za koja vozila se isto koristi, kao i da pravdanje troškova goriva u slučaju korišćenja sopstvenog automobila u službene svrhe vrši na način utvrđen internom Odluku o potrošnji goriva u službene svrhe.**

Nalaz

- Uvidom u fiskalne račune/fakture Partije kojim su pravdani troškovi reprezentacije, utvrđeno je da isti nijesu ovjereni od strane lica koje je koristilo ugostiteljske usluge, kao ni od strane ovlašćenog lica koji odobrava troškove reprezentacije na teret sredstava Partije. Glavni odbor Partije je Odlukom o troškovima reprezentacije utvrdio ko ostvaruje pravo na troškove reprezentacije na teret sredstava Partije. Odlukom je definisana i namjena korišćenja sredstava za reprezentaciju. U postupku revizije na osnovu prezentirane dokumentacije (fiskalnih računa) nije se moglo utvrditi da li su troškovi reprezentacije ostvareni u skladu sa važećom Odlukom.

Preporuka P5

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi da se računi za pravdanje troškova reprezentacije ovjeravaju od strane lica koje je koristilo ugostiteljske usluge i ovlašćenog lica koje odobrava troškove reprezentacije na teret sredstava Partije u cilju efikasne kontrole da li se troškovi reprezentacije ostvaruju u skladu sa važećom Odlukom.**

Preporuka P6

- **Preporučuje se subjektu revizije da izmjenom postojećeg ili donošenjem novog internog akta preciznije odredi način pravdanja troškova reprezentacije i utvrdi ko ima pravo na korišćenje reprezentacije i u kojim iznosima.**

Nalaz

- Uvidom u Izvještaj o izvršenom popisu Partije za 2022.godinu, utvrđeno je da Komisija za popis u istom nije iskazala podatke o cjelokupnoj imovini Partije, već samo podatke o opremi nabavljenoj u 2022.godini. Takođe, godišnji popis imovine i obaveza Partije ne sadrži podatke o stanju sredstava na svim žiro računima (devizni žiro račun i depozite

na četiri računa vezana za lokalne izbore održane 2021.godine, evidentirane u poslovnim knjigama), što nije u skladu sa odredbama člana 2, 5 i 6 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.

Preporuka P7

- **Subjekt revizije treba da vrši popis imovine i obaveza na način utvrđen odredbama Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2022.godini angažovala ovlašćenog procjenjivača koji je izvršio procjenu fer vrijednosti opreme. Shodno Izvještaju o procjeni, ukupna vrijednost opreme na dan 31.12.2022.godine je procijenjena u iznosu od 87.739,81€. Partija nije u poslovnim knjigama evidentirala procijenjenu vrijednost opreme, odnosno nije izvršila odgovarajuća knjiženja shodno Izvještaju o procjeni ovlašćenog procjenjivača, već će, shodno Izjavi, isto izvršiti u toku 2023.godine.

Preporuka P8

- **Subjekt revizije treba da izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama shodno Izvještaju o procjeni fer vrijednosti opreme sačinjenog od strane ovlašćenog procjenjivača.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija podnosila nadležnom organu mjesečne IOPPD obrasce za 2022. godinu, ali sa zakašnjenjima za određene mjesece u odnosu na rokove propisane Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Preporuka P9

- **Subjekt revizije je dužan da IOPPD obrasce podnosi nadležnom organu u roku propisanom važećim Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje**.

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija na isplaćene neto naknade obračunavala i plaćala poreske obaveze (porez i prirez) na način kao da su sva angažovana lica u radnom odnosu, pri čemu u postupku revizije nijesu prezentirani dokazi o radno – pravnom statusu za lica angažovana ugovorom o djelu, pa se nije moglo utvrditi da li je obračun poreskih obaveza pravilno izvršen na isplaćene naknade, budući da se poreske obaveze ne obračunavaju na isti način za lica u radnom odnosu i nezaposlena lica.

Preporuka P10

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza**.

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Partija nije vršila usaglašavanja obaveza sa dobavljačima na kraju finansijske godine.

Preporuka P11

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši usaglašavanje obaveza sa svim dobavljačima na kraju finansijske godine u cilju preciznog iskazivanja istih.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama evidentirala potraživanja od lokalnih samouprava na osnovu usaglašene dokumentacije sa lokalnim samoupravama, osim za dvije opštine (Ulcinj i Herceg Novi), čiji podaci navedeni u dokumentaciji dostavljenoj Partiji ne odgovaraju podacima iskazanih potraživanja Partije prema ovim opštinama. Takođe, opština Budva nije u svom dopisu navela iznos dugovanja prema Partiji, već je Partija potraživanja prema opštini Budva iskazala shodno odlukama o visini budžetskih sredstava za finansiranje političkih subjekata za dio 2022. godine.

Preporuka P12

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama evidentira potraživanja prema lokalnim samoupravama na osnovu usaglašene dokumentacije sa istima.**

Nalaz

- Uvidom u poslovne knjige Partije utvrđeno je da je Partija na kraju 2022. godine u istim evidentirala depozite na četiri žiro računa otvorena za lokalne izbore održane 2021. godine (ukupno 10,92€), iako su isti, shodno prezentiranim potvrdama banke, ranije zatvoreni u propisanom roku.

Preporuka P13

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama sprovede potrebna knjiženja po osnovu zatvaranja žiro računa kod poslovnih banaka, a koji nijesu u funkciji.**

Konačni izvještaj o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Građanskog pokreta "URA" za 2022. godinu, namijenjen je rukovodstvu subjekta revizije, Skupštini Crne Gore, Agenciji za sprječavanje korupcije i ostaloj zainteresovanoj javnosti.

Subjekt revizije je dužan da, putem aplikacije DRI za praćenje preporuka (Registar preporuka), u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Konačnog Izvještaja o reviziji, odnosno najkasnije do 18.11.2023.godine, dostavi Državnoj revizorskoj instituciji Akcioni plan za realizaciju preporuka, a u roku od šest mjeseci, odnosno najkasnije do 18.04.2024.godine, Izvještaj o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji.

Shodno Protokolu o saradnji između Skupštine Crne Gore i Državne revizorske institucije, Konačni izvještaj o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Građanskog pokreta "URA" za 2022. godinu, dostavlja se Skupštini Crne Gore na upoznavanje.

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

2.1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07....31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 003/20, 038/20);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije za 2023.godinu, DRI br. 06-038/22-277 od 26.12.2022.godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije br. 04-035/23-1456/2 od 29.05.2023.godine.

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja „Građanskog pokreta URA" izvršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI 100 - 999).

2.2. Osnovni podaci o subjektu revizije

„Građanski pokret URA" je politička partija koja je upisana u registar političkih partija 2016.godine. Skraćeni naziv Partije je „URA". Sjedište Partije je u Podgorici.
Partija je organizovana na teritorijalnom principu.
Organi partije na državnom nivou su: Kongres, Glavni odbor, Predsjedništvo, Medijski tim, Politički savjet, Izvršni odbor, Statutarna komisija, Nadzorni odbor i Sud časti.
Kongres je najviši organ Partije, koji, između ostalog, donosi Program Partije i Statut Partije, Poslovnik o radu Kongresa itd.
Glavni odbor je najviši organ upravljanja partijom između dva Kongresa. Glavni odbor, između ostalog, utvrđuje i vodi politiku Partije, utvrđuje izmjene i dopune Programa Partije i Statuta, usvaja finansijski plan Partije za narednu godinu, razmatra finansijski izvještaj Partije za prethodnu godinu, odlučuje o izvještaju Nadzornog odbora o kontroli finansijskog poslovanja Partije itd.
Predsjednik Partije zastupa i predstavlja Partiju u javnosti. Partija ima najmanje dva potpredsjednika.
Predsjedništvo je najviši politički organ partije između sjednica Glavnog odbora. Predsjedništvo, između ostalog, priprema i predlaže akte Glavnom odboru, raspolaže imovinom Partije u skladu sa Zakonom, Statutom i drugim opštim aktima, donosi odluku o plaćanju članarine itd.

Medijski tim izvještava javnost o radu Partije, predlaže Glavnom odboru i Predsjedništvu strategije i planove rada u oblasti svog djelovanja itd.
Politički savjet je savjetodavni organ Partije.
Izvršni odbor vrši poslove praktičnog realizovanja i ostvarivanja politike Partije. Predsjednik Izvršnog odbora je izvršni direktor. Izvršni direktor, rukovodi radom Centrale Partije, odgovoran je za poslove zasnivanja i raskidanja radnih odnosa u Partiji, upravlja imovinom Partije, stara se o materijalno finansijskom poslovanju Partije, sačinjava i predlaže Glavnom odboru finansijski plan Partije za narednu godinu itd. Za sve poslove finansijsko-materijalne prirode izvršni direktor odgovara predsjedniku Partije i dostavlja mu izvještaj o izvršenim poslovima.
Statutarna komisija je nezavisan organ Partije, koja između sotalog, tumači Statut i druga opšta akta Partije i priprema nacrte izmjena i dopuna istih itd.
Nadzorni odbor kontroliše prihode i rashode Partije, kontroliše upravljanje imovinom koja je u vlasništvu Partije, podnosi godišnji izvještaj o kontroli finansijskog poslovanja Glavnom odboru partije i dr.
Sud časti je tijelo u čijoj je nadležnosti rješavanje spornih pitanja u Partiji.

2.3. Finansijsko poslovanje i finansiranje Partije

Partija se finansira i obavlja finansijsko poslovanje u skladu sa zakonom. Na državnom i opštinskom nivou sve odluke finansijske i materijalne prirode, uključujući godišnji budžet i imovinu Partije, donosi Glavni odbor na prijedlog Predsjednika Partije. Predsjednik Partije ili lica koja on ovlasti, jedini su finansijski nalogodavci i odgovorni izvršitelji odluka finansijsko – materijalne prirode u Partiji. Imovina Partije je nedjeljiva i njome raspolaže i upravlja Predsjedništvo Partije. Glavni odbor usvaja finansijski izvještaj Partije, na prijedlog Predsjedništva. Za obavljanje unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja Partije zadužen je Nadzorni odbor.

2.4. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija je izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Građanskog pokreta "URA" za 2022.godinu, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja iste sa zakonskom i drugom regulativom.

2.5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Građanskog pokreta "URA" za 2022.godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom i drugom regulativom.

2.6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome:

1. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja ili
2. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa

relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

2.7. Kriterijumi revizije

Kriterijumi za finansijsku reviziju

- MRS;
- Zakon o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022)
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta ("Sl. list CG" br. 026/22).

Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11);
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 003/20, 038/20);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2022. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 144/21 od 31.12.2021, 055/22 od 26.05.2022, 109/22 od 03.10.2022)
- Zakon o radu („Sl. list CG", br. 049/08 ... 004/18, 074/19...145/21);
- Zakon o obligacionim odnosima („Sl. list CG", br. 047/08, 004/11, 022/17);
- Zakon o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl.list RCG", br.065/01,...,004/07 i „Sl. list CG", br.086/09,...,083/16, 067/19...146/21,...,152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG", br.013/07,...,008/15, 022/17, 042/19...145/21,...,152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Sl. list CG",br.024/19);
- Zakon o sprječavanju nelegalnog poslovanja („Sl. list CG", 029/13, 016/16,...,152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o reprogramu poreskog potraživanja („Sl. list CG", br.083/16), do donošenja novog Zakona o reprogramu poreskog potraživanja („Sl. list CG", br.145/21 od 31.12.2021.g.);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG", br. 040/16, 028/18,108/20);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta ("Sl. list CG" br. 026/22);

- Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl. list RCG", br.032/03);
- Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije ("Službeni list Crne Gore", br.028/02, 130/ 21),
- Pravilnik o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica ("Službeni list Crne Gore", br. 126/22 od 18.11.2022);
- Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG",br.076/10,...,050/17, 015/19, 009/20,110/21...032/22);
- Pravila o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim prilozima političkim subjektima ("Službeni list Crne Gore", br. 036/22 od 06.04.2022);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2022. godinu;
- Program rada Partije za 2022. godinu
- Interne procedure i pravila subjekta revizije.

2.8. Metode revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije. U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja, uključujući i interne kontrole.
Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kojeg nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost.
Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata, utvrđeno je da se kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, koristi se stopa materijalnosti u rasponu od 0,5% do 2%. S tim u vezi, materijalnost je utvrđena u iznosu od **11.671,49€,** tj. 1,84% od ukupnih rashoda Partije, koji iznose **634.320,13€.**
Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave subjekta revizije, koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Ispitana je doslijednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima.

2.9. Vrijeme vršenja revizije

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Građanskog pokreta "URA" za 2022. godinu je planirana Godišnjim planom revizija DRI za 2023.godinu, kojim je definisano pretpostavljeno vrijeme trajanja revizije od ukupno 50 revizorskih dana.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

3.1. Sistem unutrašnjih kontrola

Partija je shodno članu 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Statutom članom 89 utvrdila da je za obavljanje unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja Partije zadužen Nadzorni odbor. Statutom je utvrđeno da Nadzorni odbor kontroliše prihode i rashode Partije; kontroliše upravljanje imovinom u vlasništvu Partije ili kojom Partija raspolaže po drugom osnovu; podnosi izvjestaj o kontroli finansijskog poslovanja Glavnom odboru. U postupku revizije prezentirana je Odluka o usvajanju izvještaja o unutrašnjoj kontroli finansijskog poslovanja za 2022. godinu donijeta od strane Glavnog odbora razmatranjem izvještaja dostavljenog od strane Nadzornog odbora, kojom je konstatovano da je Partija u 2022. godini poslovala u skladu sa propisima i da nije bilo većih nepravilnosti.
Članom 59 Statuta utvrđeno je da Izvršni direktor Partije rukovodi radom Centrale Partije, upravlja imovinom, obezbjeđuje njenu zaštitu i stara se o materijalno finansijskom poslovanju, sačinjava i predlaže Glavnom odboru Finansijski plan Partije za narednu godinu. Za poslove finansijsko-materijalne prirode izvršni direktor odgovara Predsjedniku Partije. Partija je Statutom odredila da se u svrhu tehničko-operativnog djelovanja imenuje menadžer Partije kojeg imenuje predsjednik na predlog izvršnog direktora. Shodno članu 73 Statuta menadžer je odgovoran za finansijsko poslovanje Partije i podnošenje finansijskih izvještaja. Do imenovanja menadžera dio nadležnosti može preuzeti izvršni direktor.
Partija je shodno članu 27 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja posebnim odlukama određivala lice koje je ovlašćeno za otvaranje posebnog žiro računa za potrebe izbornih kampanja za lokalne izbore na kojima je Partija učestvovala i koje je odgovorno za namjensko trošenje sredstava na tim računima.

3.2. Aktivnosti partijskih organa u 2022. Godini

Partijski organi su u 2022. godini shodno svojim nadležnostima donijeli i usvojili sljedeća interna akta: Finansijski plan i Program rada za 2022. godinu, Odluku o usvajanju popisa imovine i obaveza, Odluku o usvajanju Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu i Odluku kojom se članstvo oslobađa plaćanja članarine za 2022. godinu.

3.3. Finansijski plan za 2022.godinu

Partija je shodno članu 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Finansijski plan za 2022.godinu, koji je usvojen od strane Glavnog odbora Partije na sjednici 16.01.2022. godine.
Shodno Finansijskom planu Partije za 2022. godinu, prihodi su planirani u iznosu od 590.000,00€, a rashodi u iznosu od 615.500,00€. Prihodi su planirani iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 400.000,00€, Budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 180.000,00€ i od priloga u iznosu od 10.000,00€, dok su rashodi planirani: za troškove kancelarijskog i ostalog materijala u

iznosu od 9.000,00€, troškove komunalija i PTT usluga u iznosu od 17.000,00€, troškove goriva u iznosu od 8.500,00€, troškove bruto zarada u iznosu od 58.000,00€, troškove doprinosa, poreza i prireza na zarade i naknade u iznosu od 7.000,00€, troškove ugovora o djelu, konsultantskih i ugovora o privremenim i povremenim poslovima u iznosu od 110.000,00€, troškove zakupnina u iznosu od 70.000,00€, troškove dnevnica u zemlji i inostranstvu u iznosu od 2.000,00€, troškove rentiranja, opreme i prostora u iznosu od 5.000,00€, troškove reklamnih i propagandnih materijala u iznosu od 140.000,00€, troškove štampe i fotokopiranja u iznosu od 10.000,00€, troškove amortizacije 18.000,00€, troškove advokatskih i notarskih usluga 1.000,00€, troškove sponzorstva i pomoći 5.000,00€, troškove knjigovodstvenih usluga 2.000,00€, troškove hotelskih usluga 7.000,00€, troškove avio karti 6.000,00€, troškove održavanja konferencija 5.000,00€, troškove reprezentacije 70.000,00€, troškove po osnovu kredita 15.000,00€ i druge troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 50.000,00€.

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2022.godini ostvarila prihode u iznosu od 606.731,74€, što je za 16.731,74€ ili 2,83 % više od planiranih prihoda, dok je rashode ostvarila u iznosu od 634.320,13€, što je za 18.820,13€ ili 3,05% više od planiranih rashoda. Na osnovu navedenog konstatuje se da su prihodi i rashodi realno planirani uz neznatna odstupanja.

3.4. Program rada

Partija je shodno Zakonu donijela Program rada za 2022. godinu kojim su predviđene sljedeće aktivnosti: jačanje i širenje infrastrukturnih i organizacionih kapaciteta, formiranje novih opštinskih i mjesnih odbora, finansijska konsolidacija Partije, priprema i učestvovanje na redovnim lokalnim izborima u Podgorici, Tivtu, Budvi, Baru, Danilovgradu, Golubovcima, Pljevljima, Bijelom Polju, Kolašinu, Plavu, Rožajama, Beranama i Ulcinju, priprema i realizovanje aktivnosti partijskih tijela i organa, obilazak opštinskih organizacija, održavanje lokalnih konvencija i izbor partijskih organa u opštinama u kojima do sada nijesu formirane lokalne partijske organizacije ili im ističe mandat, poboljšanje komunikacije sa javnošću, organizacija obuka i seminara za članove Partije samostalno i u organizaciji sa Zelenim Evrope, medjunarodne aktivnosti u cilju saradnje i razmjene informacijama sa strankama slične provenijencije i eventualno učlanjenje u medjunarodne organizacije, učešće na medjunarodnim kongresima i seminarima, relizacija aktivnosti za učlanjenje Foruma mladih u medjunarodne organizacije, logističke aktivnosti i drugo.

3.5. Računovodstveni sistem

Partija je shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi, u skladu sa propisom Ministarstva finansija. Budući da Partija ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Revizijom je utvrđeno da Partija poslovne knjige vodi shodno odredbama Zakona o računovodstvu i primjenjuje Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.
Partija je u revidiranom periodu vodila sljedeće poslovne knjige: Dnevnik, Glavnu knjigu i pomoćne evidenciju (evidenciju blagajničkog poslovanja, vanbilansnu evidenciju imovine, analitičku evidenciju obaveza i potraživanja).
Shodno Izjavi subjekta revizije, računovodstvene evidencije (evidencija obaveza i troškova) se zasnivaju na obračunskoj osnovi, dok se evidentiranje prihoda vrši na gotovinskoj osnovi. Partija je zaključila Ugovor o pružanju usluga sa agencijom za vršenje knjigovodstvenih poslova.
Uvidom u podatke evidentirane u Glavnoj knjizi subjekta revizije za 2022.godinu i iste iskazane u Zaključnom listu, Bruto Bilansu i Finansijskom izvještaju, utvrđena je neusaglašenost podataka u dijelu evidentiranja naplaćenih potraživanja za redovno poslovanje i žensku organizaciju u iznosu od 39.946,83€ koje se odnose na prvu polovinu marta 2022. godine (pri čemu su isti iskazani u Zaključnom listu, Bruto Bilansu i Finansijskom izvještaju).
Vezano za navedeno, predstavnik Agencije koji vodi poslovne knjige Partije dostavio je obrazloženje: "Nakon pregleda dokumentacije za GP URA za 2022.godinu, utvrdili smo da je nastao tehnički problem prilikom izvoza Glavne knjige u Excel.doc. i da postoje određena nepoklapanja sa Bruto-bilansom po određenim kontima. Takođe, konstatujemo da je Bruto-Bilans u saglasnosti sa svim analitickim karticama i nema nepoklapanja, tako da se ispostavlja da je problem tehničke prirode".
Uvidom u poslovne knjige Partije utvrđeno je da Partija ne obezbjeđuje posebne računovodstvene evidencije prihoda i rashoda redovnog rada i za izborne kampanje što nije u skladu sa članom 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja kojim je propisano da je politički subjekt dužan da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima, imovini i rashodima po porijeklu (posebno za sredstva iz javnih i privatnih izvora), visini i strukturi prihoda, imovine i rashoda.

- **Subjekt revizije je shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužan da obezbijedi vođenje računovodstvene evidencije o prihodima, imovini i rashodima po porijeklu, visini i strukturi.**

3.6. Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj

Shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, politički subjekt završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
Shodno Pravilniku o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta, politički subjekat je dužan da godišnji konsolidovani finansijski izvještaj dostavi na sledećim izvještajima:

- Izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta;
- Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima; i
- Završni račun političkog subjekta.

Subjekt revizije je Državnoj revizorskoj instituciji dostavio Godišnji finansijski izvještaj na propisanim obrascima i u zakonom predviđenom roku.
U Godišnjem konsolidovanom finansijskom izvještaju Partije za 2022. godinu iskazani su podaci o redovnom poslovanju Partije, izbornim aktivnostima (lokalni izbori), kao i poslovanju ženske organizacije Partije (Forum žena). Finansijski izvještaji su ovjereni i potpisani od strane odgovornog lica političkog subjekta i lica odgovornog za sastavljanje istih i usvojeni od strane Glavnog odbora.

3.7. Izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta

Partija je u Zbirnom izvještaju o prihodima i rashodima Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta iskazala prihode u iznosu od 583.115,73€ i rashode u iznosu 634.320,13€, koji podaci odgovaraju istim evidentiranim u poslovnim knjigama Partije. Ukupni prihodi u iznosu od 583.115,73€ odnose se na: prihode iz budžeta Crne Gore u ukupnom iznosu od 413.846,21€ (za finansiranje redovnog rada političkog subjekta u iznosu od 352.477,06€ i za finansiranje redovnog rada ženske organizacije u iznosu od 61.369,15€), prihode iz budžeta lokalne samouprave u ukupnom iznosu od 157.664,48€ (za finansiranje redovnog rada političkog subjekta u iznosu od 107.003,53€, za finansiranje redovnog rada ženske organizacije u iznosu od 29.178,70€ i za finansiranje izborne kampanje u iznosu od 21.482,25€), kao i prihode iz privatnih izvora u iznosu od 11.605,04€ i to: prihoda od priloga pravnih lica za finansiranje redovnog rada političkog subjekta u iznosu od 625,00€, prihoda od priloga fizičkih lica za finansiranje redovnog rada političkog subjekta u iznosu od 3.520,00€ i ostalih prihoda u iznosu od 7.460,04€ (refundacija bolovanja – 1.325,96€ i po osnovu sporazuma sa Partijama za zajedničko finansiranje izbornih kampanja – SDP – 1.134,00€ i SNP – 5.000,00€).

Ukupni rashodi u iznosu od 634.320,13€, odnose se na: troškove zakupa u iznosu od 66.545,78€, režijske troškovi u iznosu od 25.458,42€, troškove nabavki i održavanja opreme/pokretne imovine u iznosu od 3.666,04€, troškove nastale po osnovu isplate zarada i ostalih naknada u iznosu od 175.697,17€, troškove po osnovu kupovine kancelarijskog i drugog materijala za redovan rad u iznosu od 6.350,58€, troškove organizacije sastanaka i događaja u iznosu od 80.761,63€, troškove promocije rada i ciljeva političkih subjekata između izbora u iznosu od 136.745,86€, troškove međunarodnih aktivnosti političkog subjekta u iznosu od 14.719,86€ i ostale troškove nastale po osnovu redovnog rada političkih subjekata u iznosu od 124.374,26€.

3.8. Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima

Uvidom u poseban Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženske organizacije - Forum žena GP URA za 2022.godinu, utvrđeno je da su u istom iskazani ukupni rashodi u iznosu od 71.059,16€, koji podaci odgovaraju istim evidentiranim u poslovnim knjigama Partije.

Revizijom je utvrđeno da je Partija tokom 2022. godine, sa računa ženske organizacije izvršila plaćanje troškova u iznosu od 72.309,62€, pri čemu nije prezentirala Statut ženske organizacije, već Pravilnik o načinu organizovanja i rada Foruma žena GP URA, kojim nije bliže uredila način trošenja sredstava namijenjenih za finansiranje ženske organizacije u političkom subjektu, što nije u skladu sa odredbama člana 14 stav 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je utvrđeno da se budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima mogu trošiti samo u skladu sa Statutom te ženske organizacije.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi donošenje posebnog Statuta ženske organizacije u cilju stvaranja uslova za trošenje sredstava za finansiranje ženske organizacije u političkom subjektu u skladu sa članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

3.9. Izvještaji o prikupljenim i utrošenim sredstvima iz javnih i privatnih izvora u izbornoj kampanji

U postupku revizije, prezentirani su zbirni i pojedinačni izvještaji o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izborne kampanje.

GP URA je tokom 2022. godine kao nosilac listi, učestvovala na jedanaest lokalnih izbora (Rožaje,Podgorica,Plav, Bar, Budva, Bijelo Polje, Plužine, Danilovgrad, Tivat, Kolašin i Ulcinj), dok je u jednoj opštini (Pljevlja) učestvovala u okviru koalicije. Partija je u Izvještajima o porijeklu, iznosu i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora u izbornim kampanjama koji su dostavljeni Agenciji za sprječavanje korupcije iskazala prihode po osnovu finansiranja izborne kampanje u ukupnom iznosu od 65.041,37€, dok su troškovi nastali po osnovu finansiranja izbornih kampanja za učešće na lokalnim izborima, iskazani u iznosu od 195.213,10€.

Revizijom je utvrđeno da podaci o troškovima izborne kampanje iskazani u izvještajima podnešenim Agenciji za sprječavanje korupcije odgovaraju istim evidentiranim u poslovnim knjigama Partije, uz neznatna odstupanja, kao i da subjekat revizije nije imao prekoračenja limita troškova izborne kampanje.

3.10. Završni račun

Shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta, politički subjekt je Godišnji završni račun za period od 01.01.2022.godine do 31.12.2022.godine dostavio Državnoj revizorskoj instituciji na propisanim obrascima:

- Iskaz o finansijskoj poziciji /Bilans stanja,
- Iskaz o ukupnom rezultatu/Bilans uspjeha,
- Iskaz o promjenama neto imovine (kapitala)-IPK (PP),
- Iskaz o tokovima gotovine-ITG (PP),
- Statistički Aneks.

3.10.1. Bilans stanja

U konsolidovanom Bilansu stanju, iskazane su aktiva i pasiva na dan 31.12.2022.godine u iznosu od po 218.404,00€.
U aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina (oprema) u ukupnom iznosu od 69.800,00€ i obrtna imovina (koju čine: potraživanja i gotovina i gotovinski ekvivalenti) u ukupnom iznosu od 148.433,00€.
U pasivi Bilansa stanja u okviru kapitala je iskazana neraspoređena dobit u iznosu od 153.401,00€ i gubitak u iznosu od 99.319,00€, dok su kratkoročne obaveze iskazane u ukupnom iznosu od 164.322,00€.
Podaci iskazani u Bilansu stanju odgovaraju podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Partije.

Evidentiranje i popis imovine

Revizijom je utvrđeno da Partija obezbjeđuje evidenciju stalne imovine u okviru Glavne knjige, kao i analitičku evidenciju iste. Partija je Odlukom imenovala Komisiju za popis koja je izvršila popis imovine, obaveza, potraživanja, stanja na žiro računima i stanja u blagajnama i sačinila Izvještaj o popisu koji je usvojen Odlukom o usvajanju popisa imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine.

Shodno podacima evidentiranim u Glavnoj knjizi stalna imovina na 01.01.2022. godine iznosila je 44.664,48€ po nabavnoj vrijednosti, 20.065,50€ po otpisanoj i 24.598,98€ po sadašnjoj vrijednosti. Partija je tokom 2022. godine izvršila nabavku opreme u vrijednosti od 63.900,66€, tako da na dan 31.12.2022. godine stalna imovina po nabavnoj vrijednosti iznosi 106.565,14€, otpisanoj 38.765,50€ i sadašnjoj vrijednosti 69.799,64€. Stalnu imovinu čine kancelarijska, telekomunikaciona, kompjuterska i ostala oprema i vozilo.
Partija je u 2022.godini izvršila nabavku opreme u vrijednosti od 63.900,66€ i to: službenog vozila putem Ugovora o komisionoj prodaji u iznosu od 3.500,00€, kompjuterske opreme (računari, laptopovi, štampači i dr.)u iznosu od 6.631,98€ i nabavku ostale opreme (kancelarijski namještaj, bijela tehnika i druga elektro oprema, kupatilska oprema i dr.) u iznosu od 53.768,68€.
U postupku revizije, utvrđena su određena odstupanja u podacima o vrijednosti imovine iskazane u Glavnoj knjizi i analitičkoj evidenciji imovine, koja su, shodno Izjavi ovlašćenog lica iz knjigovodstvene agencije, nastala prilikom prenosa podataka iz starog u novi program osnovnih sredstava.
Partija je u 2022.godini angažovala ovlašćenog procjenjivača koji je izvršio procjenu fer vrijednosti opreme. Shodno Izvještaju o procjeni, ukupna vrijednost opreme na dan 31.12.2022.godine je procijenjena u iznosu od 87.739,81€. Partija nije u poslovnim knjigama evidentirala procijenjenu vrijednost opreme, odnosno nije izvršila odgovarajuća knjiženja shodno Izvještaju o procjeni ovlašćenog procjenjivača, već će, shodno Izjavi, isto izvršiti u toku 2023.godine.

- **Subjekt revizije treba da izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama shodno Izvještaju o procjeni fer vrijednosti opreme sačinjenog od strane ovlašćenog procjenjivača.**

Uvidom u Izvještaj o izvršenom popisu Partije za 2022.godinu, utvrđeno je da Komisija za popis u istom nije iskazala podatke o cjelokupnoj imovini Partije, već samo podatke o opremi nabavljenoj u 2022.godini. Takođe, godišnji popis imovine i obaveza Partije ne sadrži podatke o stanju sredstava na svim žiro računima (devizni žiro račun i depozite na četiri računa vezana za lokalne izbore održane 2021.godine, evidentirane u poslovnim knjigama), što nije u skladu sa odredbama člana 2, 5 i 6 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.

- **Subjekt revizije treba da vrši popis imovine i obaveza na način utvrđen odredbama Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.**

Komisija je izvršila popis gotovine u blagajni i stanja depozita na žiro računima (osim deviznog žiro računa i četiri računa vezana za lokalne izbore), kao i popis potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022.godine.

Potraživanja

Revizijom je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama evidentirala i u Bilansu stanja iskazala potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 35.171,20€ koja se odnose na potraživanja od lokalnih samouprava i to: opštine Bijelo Polje u iznosu od 1.660,25€, opštine Budva u iznosu od 4.517,32€, opštine Danilovgrad u iznosu od 1.681,05€, prijestonice Cetinje u iznosu od 12.688,03€, opštine Herceg Novi u iznosu od 7.300,00€, opštine Ulcinj u iznosu od 7.300,00€ i opštine Kolašin u iznosu od 24,55€.

Navedena potraživanja su evidentirana na osnovu usaglašene dokumentacije sa lokalnim samoupravama, osim za dvije opštine (Ulcinj i Herceg Novi), čiji podaci navedeni u dokumentaciji dostavljenoj Partiji ne odgovaraju podacima iskazanih potraživanja Partije prema ovim opštinama. Takođe opština Budva nije u svom dopisu navela iznos dugovanja prema Partiji već je Partija potraživanja prema opštini Budva iskazala shodno odlukama o visini budžetskih sredstava za finansiranje političkih subjekata za dio 2022. godine.

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama evidentira potraživanja prema lokalnim samoupravama na osnovu usaglašene dokumentacije sa istima.**

Uvidom u podatke evidentirane u Glavnoj knjizi subjekta revizije za 2022.godinu i iste iskazane u Zaključnom listu, Bruto Bilansu i Finansijskom izvještaju, utvrđena je neusaglašenost podataka u dijelu evidentiranja naplaćenih potraživanja, što je pojašnjeno u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Računovodstvene evidencije.

Novčana sredstva na žiro računima

Shodno prezentiranoj dokumentaciji, Partija je u revidiranom periodu svoje poslovanje obavljala preko žiro računa za redovno poslovanje Glavnog odbora (dva žiro računa), žiro računa Foruma žena, računa opštinskog odbora Kotor, žiro računa za plaćanje Visa biznis karticama (tri visa kartice) i posebnih računa otvorenih za potrebe lokalnih izbora održanih u 2022. godini u Plužinama, Bijelom Polju, Baru, Plavu, Podgorici, Danilovgradu, Budvi, Rožajama, Kolašinu, Tivtu i Ulcinju (11 izbornih računa). Pored navedenih

žiro računa, u poslovnim knjigama evidentirani su i posebni žiro računi otvoreni za potrebe lokalnih izbora održanih 2021. godine u Mojkovcu, Cetinju, Nikšiću i Herceg Novom. Takođe Partija je u 2022. godini, za potrebe plaćanja van zemlje imala otvorena dva devizna žiro računa.
Shodno podacima evidentiranim u poslovnim knjigama depoziti na žiro računima Partije na dan 01.01.2022. godine iznosili su 108.693,58€ dok su depoziti na dan 31.12.2022. godine iznosili 113.103,80€.
Uvidom u bančine izvode žiro računa Partije utvrđena je razlika depozita sa stanjem na 01.01.2022. godine na bančinim izvodima i stanja depozita evidentiranih u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 4.857,50€, koliko je evidentirano manje depozita u poslovnim knjigama Partije u odnosu na bančine izvode žiro računa. Navedena razlika u početnim depozitima Partije odnosi se na iznos početnih depozita na žiro računu ženske organizacije – Foruma žena, koja je nastala iz razloga što subjekt revizije u poslovnim knjigama nije evidentirao (proknjižio) poslednji bančin izvod žiro računa Foruma žena u 2021. godini. Vezano za isto od strane predstavnika Agencije koji je vodio poslovne knjige Partije prezentirano je obrazloženje: „Neutrošeni depoziti, odnosno ostatak neutrošenih sredstava na ZR Računu žena GP URA na dan 01.01.2022 godine, prema izvodu 1 iznose 31.660,77€. Međutim, po bilansu za 2022 godinu depoziti na ovom ZR iznose 26.802,67€, što je manje za 4.857,50€, jer zbog nenamjerne greške nije evidentiran priliv sredstava na izvodu 155 od 31.12.2021 god. u ovom iznosu. Ova nenamjerna greška je ispravljena u Nalogu-1 od 09.01.2022 god. i stanje depozita na ovom ŽR je svedeno na stvarno stanje."
Na osnovu prezentirane dokumentacije utvrđeno je da stanje depozita Partije na kraju 2022. godine po bančinim izvodima žiro računa odgovara stanju iskazanom u poslovnim knjigama Partije.

Redovni žiro računi
U postupku revizije je utvrđeno da je Partija redovno poslovanje Centrale obavljala preko dva žiro računa, da su sa navedenih žiro računa vršeni prenosi sredstava na račune visa kartica radi plaćanja troškova oglašavanja preko društvenih mreža i troškova reprezentacije (38.330,00€), prenos sredstava na posebne žiro račune otvorene za potrebe izbornih kampanja za lokalne izbore 2022. godine za potrebe plaćanja troškova izbornih kampanja (119.160,00€), prenos sredstava na devizni račun (1.700,00€), podizana gotovina radi potrebe poslovanja blagajne (12.600,00€) itd. Partija je tokom godine vršila plaćanje rata kredita iz ranijeg perioda a u oktobru mjesecu na redovni račun uplaćena su sredstva novog kredita odobrenog od strane banke u iznosu od 70.513,42€.

Žiro račun Foruma žena
Za potrebe poslovanja Foruma žena Partija ima otvoren poseban žiro račun ženske organizacije na kojem je priliv sredstava u 2022. godini iznosio 82.494,81€ i to: iz budžeta državnog trezora na račun Foruma žena Partije uplaćen je iznos od 61.369,15€, dok je iz budžeta lokalnih samouprava na račun Foruma žena uplaćen ukupan iznos od 21.125,66€ (Glavnog grada iznos od 1.982,68€, opštine Bar iznos od 1.845,51€, opštine Bijelo Polje 1.264,49€, opštine Budva iznos od 963,86€, opštine Danilovgrad 69,87€, Prijestonice Cetinje 1.882,00€, opštine Herceg Novi 4.116,00€, opštine Kotor iznos od 3.115,25€, opštine Mojkovac 493,87€, opštine Nikšić 5.345,10€ i

Opštine Plužine iznos od 47,03€). Sa računa Foruma žena izvršen je odliv sredstava u ukupnom iznosu od 72.309,62€ (za plaćanje troškova kancelarijskog materijala, nabavke opreme, sitnog inventara, avio karti, hotelskog smještaja, reprezentacije, telefonskih usluga itd u ukupnom iznosu od 28.409,57€, naknada po ugovorima o djelu iznos od 38.620,00€, troškova pomoći u iznosu od 1.610,00€, troškova poreskih obaveza na isplaćene naknade iznos od 3.518,19€ itd). U postupku revizije prezentiran je Pravilnik o načinu organizovanja i rada Foruma žena GP URA kojim se uređuju načela i ciljevi djelovanja, način organizovanja i rada, prava i dužnosti članica Foruma žena i druga pitanja koja su od značaja za rad Foruma žena GP URA. Članom 41 navedenog Pravilnika definisano je da se sredstva namijenjena Forumu žena koriste u skladu sa važećim pravnim propisima, dok je članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja utvrđeno da se sredstva namijenjena isključivo finansiranju ženskih organizacija u političkim subjektima mogu trošiti samo u skladu sa statutom te ženske organizacije. Subjekt revizije u postupku revizije nije prezentirao Statut Foruma žena već Pravilnik o načinu organizovanja i rada Foruma žena.

Izborni žiro računi

Partija je shodno članu 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja otvorila posebne žiro račune za potrebe lokalnih izbora održanih u 2022. godini u Plužinama, Bijelom Polju, Baru, Plavu, Podgorici, Danilovgradu, Budvi, Rožajama, Kolašinu, Tivtu i Ulcinju (11 izbornih žiro računa).

Prilikom otvaranja posebnih izbornih računa Partija je shodno članu 27 Zakona posebnim odlukama određivala lice koje je ovlašćeno za otvaranje posebnog žiro računa za potrebe izbornih kampanja za lokalne izbore na kojima je Partija učestvovala i koje je odgovorno za namjensko trošenje sredstava na računima. Uvidom u prezentirane bančine izvode izbornih računa utvrđeno je da su na istim vršene uplate sredstava od strane lokalnih samouprava za potrebe finansiranja izbornih kampanja, da je na iste Partija vršila uplate sopstvenih sredstava prenosom istih sa redovnih računa na izborne račune, kao i da su na izborne račune Ulcinj i Tivat izvršene uplate sredstava od strane drugih političkih subjekata po osnovu zajedničkog učešća na izborima.

Partija je za potrebe izbornih kampanja održanih u 2022. godini u 11 opština, sa redovnih računa prenijela sredstva u ukupnom iznosu od 119.164,52€, a prenosi su vršeni shodno odlukama Partije br. 01-04/22 od 10.03.2022. godine o prenosu sredstava na izborni račun Ulcinj i br 01-29/22 od 29.09.2022. godine o prenosu sredstava na izborne račune za potrebe izborne kampanje u 10 opština. Pored uplata sredstava od strane lokalnih samouprava za finansiranje izbornih kampanja i prenosa sopstvenih sredstava, na izborni račun Ulcinj uplaćen je iznos od 1.134,08€ od strane Socijaldemokratske partije shodno Odluci br 14/430-01 od 24.03.2022. god. i Sporazumu o zajedničkoj izbornoj listi na lokalnim izborima u Ulcinju. Takođe, Partija je za potrebe kampanje u Ulcinju imala uplatu priloga od strane fizičkog lica u iznosu od 20,00€. Na izbornom računu Tivat uplaćena su sredstva u iznosu od 5.000,00€ od strane Socijalističke narodne partije shodno Sporazumu o otvaranju zajedničkog žiro računa br3-03-1/22 od 27.09.2022. godine i zajedničkom nastupu na lokalnim izborima u Tivtu.

Sa izbornih računa vršene su isplate troškova reklame, zakupa sala, medijskog oglašavanja, tehničke organizacije skupova, naknada po ugovorima o djelu, poreskih obaveza na isplaćene naknade itd.
Revizijom je utvrđeno da su žiro računi otvoreni za potrebe lokalnih izbora održanih 2022. godine zatvoreni u Zakonom utvrđenom roku, osim žiro računa za lokalne izbore u Ulcinju koji je zatvoren sa malim zakašnjenjem.

Partija je u 2022. godini u poslovnim knjigama evidentirala i izborne račune otvorene za potrebe lokalnih izbora održanih u 2021. godini u opštini Herceg Novi, Nikšić, Cetinje i Mojkovac (4 izborna računa).
Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da je na izbornom računu za potrebe lokalnih izbora u Mojkovcu otvorenog 2021. godine izvršena uplata sredstava od strane opštine Mojkovac u iznosu od 341,09€, dok su na izborni račun za lokalne izbore na Cetinju uplaćena sredstva od strane Prijestonice Cetinje u iznosu od 1.053,48€ po osnovu preostalih 80% sredstava za finansiranje izborne kampanje. Sa izbornih računa Mojkovac i Cetinje izvršen je prenos sredstava na redovni račun Partije radi namjenskog zatvaranja računa.
U postupku revizije prezentirane su potvrde banke o zatvaranju izbornih računa za lokalne izbore održane 2021. godine koji su shodno istim zatvoreni u zakonskom roku, u julu 2021.godine (ž.r. Herceg Novi i Nikšić), odnosno u martu 2022. godine (ž.r. Mojkovac i Cetinje). Shodno evidencijama iz poslovnih knjiga Partije, na kraju 2022. godine u poslovnim knjigama evidentirani su depoziti na sva četiri računa otvorena za lokalne izbore održane 2021. godine (ukupno 10,92€), iako su isti ranije zatvoreni.

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama sprovede potrebna knjiženja po osnovu zatvaranja žiro računa kod poslovnih banaka, a koji nijesu u funkciji.**

Devizni žiro računi
Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je Partija u 2022. godini imala otvorena dva devizna žiro računa. Shodno prezentiranoj dokumentaciji, depoziti na deviznim računima na početku godine iznosili su 148.50€, preko jednog deviznog računa nije bilo prometa u 2022. godini, dok je na drugi devizni račun Partija prenijela sredstva u iznosu od 1.700,00€ sa žiro računa za redovno poslovanje, radi plaćanja troškova u iznosu od 1.679,00€ (naknada po ugovoru o djelu 1.000,00€, isplata pomoći 150,00€, troškova učešća na seminarima 414,00€ i troškova provizije 115,00€) pa su depoziti na deviznim žiro računima na kraju godine iznosili 169,50€.

Visa biznis kartice
Partija je u 2022. godini imala otvorene račune tri visa biznis kartice: za plaćanje troškova na društvenim mrežama shodno Odluci GO Partije, br 03-10-3/21 da članovi Medijskog tima mogu koristiti biznis karticu za plaćanje troškova marketinga na društvenim mrežama i za plaćanje troškova reprezentacije i drugih aktivnosti u skladu sa Statutom GP URA za šta su predviđene kartice za predsjednika Partije shodno Odluci GO br 03-10-2/21 i za izvršnog direktora Partije shodno Odluci br 03-10-1/21.
Revizijom je utvrđeno da je depozit na računima Visa Business kartica na dan 01.01.2022.godine iznosio 2.241,94€, a na dan 31.12.2022. godine

3.906,15€. Tokom 2022. godine je sa računa za redovno poslovanje izvršen prenos sredstava za plaćanje Visa karticama u iznosu od 38.300,00€ (za plaćanje troškova oglašavanja na društvenim mrežama iznos od 16.230,00€ i za plaćanje troškova reprezentacije na dvije visa biznis kartice sa redovnih računa prenijet je ukupni iznos od 22.100,00€).

Blagajničko poslovanje

Partija je blagajničko poslovanje u 2022.godini obezbjeđivala u okviru jedne blagajne za redovno poslovanje. Revizijom je utvrđeno da je gotovina u blagajni za redovno poslovanje na dan 01.01.2022. godine iznosila 443,74€, da je tokom godine podignuta gotovina sa redovnog žiro računa u ukupnom iznosu od 13.000,00€ da su iz blagajni izvršene isplate u ukupnom iznosu od 12.714,64€, tako da je gotovina na dan 31.12.2022. godine iznosila 329,10€.
Revizijom je utvrđeno da su iz blagajne izvršene isplate u iznosu od 12.714,64€, koje se odnose na: troškove dnevnica za službena putovanja u inostranstvo u iznosu od 1.506,05€, troškove prevoza na službenom putu u iznosu od 125,20€, troškove reprezentacije u iznosu od 1.960,46€, troškove goriva u iznosu od 8.274,46€ i ostale troškove poslovanja u iznosu od 848,47€.
Uvidom u putne naloge kojim su pravdani troškovi dnevnica za službena putovanja u inostranstvo (1.506,05€), utvrđeno je da dio istih ne sadrže potpise korisnika putnog naloga, vrijeme polaska, odnosno dolaska sa službenog putovanja, kao i da nijesu podnošeni izvještaji sa službenih putovanja, što nije u skladu sa odredbama Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao jedinim propisom koji reguliše oblast službena putovanja. Takođe, utvrđeno je da putni nalozi ne sadrže djelovodni broj.

- **Subjekt revizije treba da troškove službenih putovanja obračunava i isplaćuje na osnovu putnih naloga koji sadrže sve potrebne elemente, u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.**

Troškovi prevoza na službenim putovanjima u iznosu od 125,20€ odnosili su se na troškove putarine, usluge parkinga, taksi usluge i sl. Navedeni troškovi su dokumentovani fiskalnim računima.
Troškovi reprezentacije koji su isplaćeni gotovinski iz blagajne ukupno su iznosili 1.960,46€. Navedeni troškovi su pravdani fiskalnim računima/fakturama, koji
nijesu ovjereni od strane lica koje je koristilo ugostiteljske usluge, kao ni od strane ovlašćenog lica koji odobrava troškove reprezentacije na teret sredstava Partije.
Revizijom je utvrđeno da je Partija tokom 2022. godine, gotovinski iz blagajne izvršila isplate na ime troškova goriva u iznosu od 8.274,446€. Navedeni troškovi pravdani su fiskalnim računima, uz koje nijesu prezentirani dokazi za koja vozila je gorivo korišćeno, s obzirom da je Partija tokom 2022.godine raspolagala sa dva službena vozila, a Odlukom o potrošnji goriva u službene svrhe, utvrdila je pravo korišćenja sopstvenog automobila u službene svrhe i način pravdanja troškova goriva.

- **Subjekt revizije treba da prilikom pravdanja troškova goriva, precizno definiše za koja vozila se isto koristi, kao i da pravdanje troškova goriva u slučaju korišćenja sopstvenog automobila u službene svrhe vrši na način utvrđen internom Odluku o potrošnji goriva u službene svrhe.**

Ostali troškovi poslovanja isplaćeni su iz blagajne u iznosu od 848,47€, su se odnosili na troškove poštanskih usluga, izrade pečata, nabavke potrošnog materijala i sl. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani.
Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije tokom 2022. godine, poštovao Odluku o blagajničkom maksimumu, koji je određen u visini od 2.000,00€.

Obaveze
Shodno podacima evidentiranim u Glavnoj knjizi, obaveze Partije sa stanjem na dan 31.12.2022. godine iznosile su 169.223,54€ i iste se odnose na: obaveze po osnovu kratkoročnog kredita u iznosu od 106.584,79€, obaveze prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 43.382,95€, neto obaveze po osnovu Ugovora o djelu u iznosu od 10.500,01€, neto obaveze za zakup 300,10€, obaveze za porez na dobit u iznosu od 4.900,52€, obaveze za poreze i doprinose po osnovu Ugovora u iznosu od 1.812,74€, prirez na Ugovore o djelu u iznosu od 298,89€, obaveze poreza za zakup u iznosu od 1.086,48€ i obaveze za prirez na zakup u iznosu od 453,19€, dok je po osnovu doprinosa na lične dohotke evidentirana pretplata u iznosu od 96,13€.
Obaveze po osnovu kratkoročnog kredita u iznosu od 106.584,79€, evidentirane su po osnovu Ugovora o kreditu broj od 03.10.2022.godine, shodno kojem je Partija u 2022. godini od poslovne banke podigla kredit, u iznosu od 100.000,00€, na period otplate od 30 mjeseca, sa kamatnom stopom 6.00%, sa namjenom zatvaranje postojećeg kredita i servisiranja tekućih obaveza iz redovnog rada Partije.
Obaveze prema dobavljačima, evidentirane su u iznosu od 43.382,79€, od kojih se obaveze u iznosu od 1.298,38€ odnose na obaveze iz redovnog poslovanja Partije (usluge fiksne i mobilne telefonije u iznosu od 624,95€, komunalne i usluge el. energije u iznosu od 251,85€, reprezentativne usluge 363,60€ i druge troškove u iznosu od 57,98€). Revizijom je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama evidentirala neizmirene obaveze prema dobavljačima u iznosu od 42.093,57€ po osnovu učestvovanja na lokalnim izborima tokom 2022. godine (emitovanje predizbornih spotova putem dnevnih novina i elektronskih medija, kao i društvenih medija u iznosu od 25.619,38€, reklamnog materijala u iznosu od 12.530,49€, reprezentativne usluge u iznosu od 1.829,80€, zakup bilborda u iznosu od 1.815,00€ i druge troškove u iznosu od 298,90€). Partija je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavila dokumentaciju (bankarske izvode) kojom je potvrdila da je obaveze po osnovu izbornih kampanja za lokalne izbore održane 2022. godine, a koje su preostale na kraju 2022. godine, uredno izmirila sa posebnih izbornih žiro računa do trenutka zatvaranja istih u 2023. godini.

Neto obaveze po osnovu zaključenih Ugovora o djelu sa pojedincima, na kraju 2022. godine iznosile su 10.500,01€, dok su obaveze za poreze i doprinose po osnovu istih iznosile 1.812,74€, a prirez porezu 298,89€. Neto obaveze za

zakup poslovnih prostora koje je Partija koristila iznosile su 300,10€, dok su obaveze poreza za zakup iznosile 1.086,48€, a prirez porezu 453,19€. Partija je u poslovnim knjigama evidentirala i obaveze po osnovu poreza na dobit u iznosu od 4.900,52€[1]. Dio navedenih obaveza za neto ugovorene naknade u iznosu od 9.000,00€ odnosi na izborne obaveze po ugovoru o djelu zaključenom sa fizičkim licem za poslove snimanja i montaže video spotova za potrebe izborne kampanje u Podgorici.
Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije vršio usaglašavanja obaveza sa dobavljačima na kraju finansijske godine.

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši usaglašavanje obaveza sa svim dobavljačima na kraju finansijske godine u cilju preciznog iskazivanja istih.**

3.10.2. Bilans uspjeha

U konsolidovanom Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 606.731,74€, rashodi u iznosu 634.320,00€ i finansijski rezultat (gubitak) u iznosu od 27.588,00€.
Podaci iskazani u Bilansu uspjeha odgovaraju podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Partije.

3.10.2.1. Prihodi

Partija je poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala ukupne prihode ostvarene u 2022.godini (za redovno poslovanje i izborne kampanje) u iznosu od 606.731,74€.

U nastavku je pregled ostvarenih prihoda u 2022. godini po strukturi.

Rb	Vrsta prihoda	Ukupno u 2022. godini	% Učešća
1	Prihodi iz budžeta Crne Gore	413.846,21	68,21%
2	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	181.278,48	29,88%
3	Prihodi od priloga	4.145,00	0,68%
4	Prihodi od donacija političkih partija	6.134,08	1,01%
5	Prihodi od refundacija	1.325,96	0,22%
6	Prihodi od kamata	2,01	0,00%
	Ukupno	**606.731,74**	100,00%

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da prihodi iz budžeta CG i budžeta lokalnih samouprava učestvuju u ukupnim prihodima sa 98,09 %, dok ostali prihodi učestvuju sa 1,91 %.

Prihodi iz budžeta CG
Prihodi iz budžeta Crne Gore u iznosu od 413.846,21€ evidentirani su po osnovu finansiranja redovnog rada Partije u iznosu od 352.477,06€ i po osnovu finansiranja rada ženske organizacije - Foruma žena uplaćenih na poseban račun ženske organizacije, u iznosu od 61.369,15€.

[1] Shodno članu 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, političke stranke su izuzete od obaveze plaćanja poreza na dobit.

Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 181.278,48€ koji se odnose na prihode ostvarene po osnovu redovnog rada Partije, po osnovu rada ženskih organizacija i po osnovu finansiranja izbornih kampanja.

Navedeni prihodi se odnose na prihode od Glavnog grada Podgorica u iznosu od 29.515,79€, opštine Bar u iznosu od 11.739,52€, opštine Bijelo Polje u iznosu od 16.780,32€, opštine Budva u iznosu od 12.454,27€, opštine Danilovgrad u iznosu od 5.555,88€, Prijestonice Cetinje u iznosu od 9.544,58€, opštine Herceg Novi u iznosu od 19.782,59€, opštine Kolašin u iznosu 616,72€, od opštine Kotor u iznosu od 22.532,79€, opštine Mojkovac u iznosu od 2.866,88€, opštine Nikšić u iznosu od 29.723,33€, opštine Plav u iznosu od 200,00€, opštine Plužine u iznosu od 759,88€, opštine Rožaje u iznosu od 1.287,26€, opštine Tivat u iznosu od 496,07€ i opštine Ulcinj u iznosu od 17.422,60€.

Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava za redovno poslovanje uplaćivani su na redovan žiro račun Partije, a od opštine Kotor na žiro račun OO Kotor, dok su prihodi po osnovu finansiranja rada ženskih organizacija uplaćivani na poseban žiro račun Foruma žena. Nenaplaćeni evidentirani prihodi od strane lokalnih samouprava iskazani su kao potraživanja od lokalnih samouprava.

Od ukupno evidentiranih prihoda iz budžeta lokalnih samouprava u 2022. godini na izborne račune Partije uplaćen je iznos od 21.482,25€ i to po osnovu izbornih kampanja održanih u 2021. godini od strane opštine Cetinje iznos od 1.053,48€ i opštine Mojkovac iznos od 341,09€, dok je po osnovu izbornih kampanja održanih 2022. godine na posebne žiro račune uplaćen ukupan iznos od 20.087,68€ (od opštine Ulcinj iznos od 6.487,60€, opštine Bijelo Polje iznos od 2.097,65€, opštine Tivat iznos od 496,07€, opštine Plužine 523,97€, opštine Bar 3.114,50€, opštine Plav iznos od 200,00€, Glavnog grada Podgorica iznos od 2.738,20€, opštine Danilovgrad 944,71€, opštine Budva 1.687,92€, opštine Rožaje 1.287,26€ i opštine Kolašin iznos od 509,80€).

Partija je u Bilansu uspjeha iskazala prihode iz lokalne samouprave u iznosu od 157.664,54€ koliko iznose prihodi naplaćeni u 2022. godini, dok je u ostale poslovne prihode iskazala između ostalih i prihode iz lokalnih samouprava koji nijesu naplaćeni.

Prihodi od priloga

Prihodi u iznosu od 4.145,00€ odnose se na prihode od priloga fizičkih lica u iznosu od 3.520,00€ i prihode iskazane u GIPIR-u Partije kao prilozi pravnih lica u iznosu od 625,00€. Od ukupnih priloga iznos od 20,00€ uplaćen je od strane fizičkog lica na izborni račun za lokalne izbore u Ulcinju, dok se ostali prilozi odnose na redovno poslovanje i uplaćivani su na redovni račun Partije u iznosima od 50,00€ do 500,00€ po fizičkom licu (6 fizičkih lica). Iznos od 625,00€ iskazan kao prilozi od pravnih lica odnosi se na povraćaj pogrešno isplaćenih sredstava jednom pravnom licu u iznosu od 400,00€ i prilog pravnog lica u iznosu od 225,00€ za koji u postupku revizije nije prezentirana odluka organa pravnog lica o prilogu dostavljena Partiji, kako je to propisano članom 7 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Prilozi su uplaćivani u zakonom propisanim iznosima za fizička i pravna lica (član 15 Zakona).

Prihodi od donacija političkih partija

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala prihode po osnovu donacija političkih partija u iznosu od 6.134,08€, a isti se odnose uplatu sredstava Partiji na izborni račun za potrebe izborne kampanje za lokalne izbore u Ulcinju u iznosu od 1.134,08€ od strane Socijaldemokratske partije shodno Odluci br 14/430-01 od 24.03.2022. god i Sporazumu o zajedničkoj izbornoj listi na lokalnim izborima u Ulcinju i uplatu sredstva u iznosu od 5.000,00€ na izborni račun za lokalne izbore u Tivtu od strane Socijalističke narodne partije shodno Sporazumu br3-03-1/22 od 27.09.2022. godine o otvaranju zajedničkog žiro računa i zajedničkom nastupu na lokalnim izborima u Tivtu.

Ostali prihodi

Ostali prihodi u iznosu od 1.327,97€ odnose se na prihode uplaćene od strane Centra za socijalni rad Podgorica-Golubovci u iznosu od 1.325,96€ po osnovu refundacije zarade za vrijeme porodiljskog bolovanja za jednu zaposlenu i prihode od pozitivnih kamata u iznosu od 2,01€.

Prihodi iz privatnih izvora za finansiranje troškova izborne kampanje (iznos od 20,00€ koji se odnosi na prilog od strane fizičkog lica uplaćen na izborni račun za izbornu kampanju u Ulcinju) prikupljeni su za vrijeme i u iznosu limita propisanog članom 23 Zakona.

Uvidom u prezentirane izvještaje o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izborne kampanje u Ulcinju, Bijelom Polju, Tivtu, Plužinama, Baru, Plavu, Podgorici, Danilovgradu, Budvi, Rožajama i Kolašinu, koje je Partija podnosila Agenciji za sprječavanje korupcije, utvrđeno je sljedeće:

Partija je u izvještajima predatim ASK-u iskazala prikupljena sredstva koja se odnose na uplate od opština po osnovu 20% pripadajućih sredstava za finansiranje izbornih kampanja (ukupno 8.487,29€), uplatu priloga fizičkog lica u iznosu od 20,00€ (izbori Ulcinj), uplate od strane političkih konstituenata (izbori Ulcinj-uplata od strane SDP u iznosu od 1.134,08€ i izbori Tivat-uplata od strane SNP u iznosu od 5.000,00€) i prenos određenog iznosa sopstvenih sredstava sa redovnih računa na izborne račune (ukupno iskazano u izvještajima ASK prenos sa redovnih računa u iznosu od 50.400,00€).

U izvještajima nijesu iskazana sredstva - uplate od strane opština po osnovu 80% pripadajućih sredstava jer su iste vršene nakon predaje izvještaja i to: od opštine Ulcinj iznos od 5.803,60€, opštine Bijelo Polje 1.476,74€, opštine Plužine 209,59€, opštine Bar 2.380,50€, opštine Danilovgrad iznos od 687,06€, opštine Rožaje 800,96€ i opštine Kolašin iznos od 241,94€. Takođe u izvještajima nijesu iskazana sopstvena sredstva koje je Partija prenosila sa redovnih na izborne račune nakon predaje izvještaja ASK-u i to na izborni račun Ulcinj u iznosu od 6.254,52€, izborni račun Bijelo Polje 8.600,00€, Tivat 3.700,00€, Plužine iznos od 1.700,00€, nije iskazan prenos sopstvenih sredstava na izborni račun Bar u iznosu od 10.500,00€, Plav 810,00€, na izborni račun Podgorica iznos od 17.500,00€, Danilovgrad 6.200,00€, Budva iznos od 9.300,00€, Rožaje iznos od 2.250,00€ i izborni račun Kolašin iznos od 1.950,00€.

3.10.2.2. Rashodi

Partija je u 2022. godini ostvarila troškove (za redovno poslovanje i izborne kampanje) u iznosu od 634.320,13€.

U nastavku je dat tabelarni pregled troškova evidentiranih u poslovnim knjigama u 2022.godini

Rb	Konto	Opis	Ukupno u 2022. god	% Učešća
1	511	Troškovi materijala za izradu	938,91	0,15%
2	512	Troškovi ostalog (režijskog) materijala	7.969,69	1,26%
3	513	Troškovi goriva i energije	12.174,25	1,92%
4	520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	57.845,40	9,12%
5	521	Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	3.945,54	0,62%
6	522	Troškovi naknada po ugovoru o djelu	113.165,35	17,84%
7	527	Troškovi zakupnina bruto - fizička lica	65.614,45	10,34%
8	529	Ostali lični rashodi i naknade	1.991,25	0,31%
9	531	Troškovi transportnih i PTT usluga	11.694,35	1,84%
10	532	Troškovi usluga održavanja	1.594,34	0,25%
11	533	Troškovi zakupnina	7.078,65	1,12%
12	535	Troškovi reklame i propagande	130.494,42	20,57%
13	539	Troškovi ostalih usluga	9.241,27	1,46%
14	540	Troškovi amortizacije	18.700,00	2,95%
15	550	Troškovi neproizvodnih usluga	71.257,88	11,23%
16	551	Troškovi reprezentacije	69.230,98	10,91%
17	553	Troškovi platnog prometa	1.708,66	0,27%
18	555	Troškovi za takse, registracije, prirez	3.327,35	0,52%
19	559	Ostali nematerijalni troškovi	33.700,00	5,31%
20	562	Rashodi kamata	12.472,39	1,97%
21	579	Ostali nepomenuti rashodi	175,00	0,03%
		Ukupno	**634.320,13**	**100,00%**

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi reklame i propagande sa 20,57%, troškovi ugovorenih naknada sa 17,84%, troškovi neproizvodnih usluga sa 11,23% itd.

Troškovi materijala za izradu (račun 511)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 938,91€, odnose se na troškove materijala za izradu, odnosno potrošnog materijala i sitnog inventara. Dio navedenih troškova u iznosu od 915,16€ odnosi se na redovne aktivnosti Partije, a iznos od 23,75€ na Forum žena. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani.

Troškovi ostalog i režijskog materijala (račun 512)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 7.969,69€, odnose se na troškove kancelarijskog materijala i inventara i troškove održavanja osnovnih sredstava. Dio navedenih troškova u iznosu od 7.110,57€ odnosi se na redovne aktivnosti Partije, a iznos od 859,12€ na Forum žena. Troškovi kancelarijskog materijala u iznosu od 5.201,51€ odnose se na nabavku tonera, kancelarijskog materijala i potrošne računarske opreme, iznos od 190,58€ odnosi se na troškove kancelarijskog inventara, dok se na troškove održavanja osnovnih sredstava odnosi iznos od 2.577,60€. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni su preko žiro računa.

Troškovi goriva i električne energije (račun 513)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 12.174,25€, odnose se na troškove goriva, električne energije i troškove vode i kanalizaconih usluga. Dio navedenih troškova u iznosu od 8.494,84€ odnosi se na troškove goriva, od kojih su troškovi u iznosu od 8.274,46€ plaćeni gotovinski iz blagajne i pojašnjeni su u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje, dok je iznos od 220,38€ plaćen platnim karticama. Na troškove električne energije odnosi se iznos od 3.432,19€, dok se na troškove vode i komunalnih usluga odnosi iznos od 247,22€. Navedeni troškovi su dokumentovani računima/fakturama izdatim od strane dobavljača.

Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca (računi 520 i 521)
Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca evidentirani su u poslovnim knjigama Partije u ukupnom iznosu od 61.790,94€ a odnose se na troškove neto zarada u iznosu od 48.360,00€, poreza na zarade u iznosu 519,12€, doprinosa na teret zaposlenog u iznosu od 8.966,28€, doprinosa na teret poslodavca u iznosu 3.867,66€ i prireza na porez u iznosu od 77,88€. Zarade su tokom godine isplaćivane za ukupno 7 zaposlenih lica.

Revizijom je utvrđeno da je Partija podnosila nadležnom organu mjesečne IOPPD obrasce za 2022. godinu ali sa zakašnjenjima za određene mjesece u odnosu na rokove propisane Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

- **Subjekt revizije je dužan da IOPPD obrasce podnosi nadležnom organu u roku propisanom važećim Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje**.

Zapošljavanje

Subjekt revizije je tokom 2022. godine imao sedam zaposlenih lica iz ranijeg perioda a tokom 2022. godine nije vršio nova zapošljavanja.

Troškovi ugovorenih naknada (račun 522)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 113.165,35€ odnose se na neto ugovorene naknade u iznosu od 101.388,01€ i na porez na naknade u iznosu od 11.777,34€.
Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da je Partija u 2022. godini isplatila neto naknade po ugovorima o djelu u ukupnom iznosu od 93.938,00€ (dio obaveza po početnom stanju i naknada iz 2022. godine) i to neto naknade u iznosu od 28.193,00€ plaćene preko redovnog žiro računa (za redovno poslovanje), neto naknade u iznosu od 38.620,00€ plaćene preko računa Foruma žena (za aktivnosti ženske organizacije), iznos neto naknada od 1.000,00€ plaćen je preko deviznog žiro računa, dok su neto ugovorene naknade u iznosu od 26.125,00€ plaćene preko izbornih računa za potrebe lokalnih izbora održanih 2022. godine (izborni troškovi). Partija je u poslovnim

knjigama evidentirala obaveze za neto ugovorene naknade na kraju godine u iznosu od 10.500,00€ od kojih se iznos od 9.000,00€ odnosi na izborne obaveze po ugovoru o djelu zaključenom sa fizičkim licem za poslove snimanja i montaže video spotova za potrebe izborne kampanje u Podgorici, dok je preostali iznos obaveza ugovorenih naknada po početnom stanju i odnosi se na redovno poslovanje.

Ugovorene neto naknade u iznosu od 26.125,00€ plaćene su preko izbornih računa za potrebe lokalnih izbora održanih 2022. godine i to: preko izbornog računa Ulcinj plaćene su neto naknade u iznosu od 2.980,00€, izbornog računa Bijelo Polje iznos od 1.960,00€, izbornog računa Tivat iznos od 3.325,00€, izbornog računa Plužine iznos od 370,00€, izbornog računa Bar 4.600,00€, izbornog računa Plav 3.000,00€, izbornog računa Podgorica iznos od 1.650,00€, izbornog računa Danilovgrad 3.390,00€, izbornog računa Budva 2.350,00€, izbornog računa Rožaje 1.850,00€ i izbornog računa izborne kampanje Kolašin plaćen je iznos neto ugovorenih naknada od 650,00€.

Revizijom je utvrđeno da su troškovi ugovorenih naknada u poslovnim knjigama evidentirani shodno zaključenim ugovorima o djelu sa 95 fizičkih lica, sa neto naknadama u iznosima od 40,00€ do 9.000,00€ po izvršiocu, u zavisnosti od perioda angažovanja (period angažovanja jednokratno ili od 1 do 12 mjeseci) i vrste usluge.

Na osnovu prezentiranih ugovora o djelu utvrđeno je da je Partija iste zaključivala radi obavljanja sljedećih usluga za potrebe redovnog poslovanja Partije i Foruma žena: usluge prezentacije Partije na društvenim mrežama na zvaničnim stranicama GP URA, priprema, organizovanje, realizovanje edukativnih radionica za potrebe Foruma žena URA, čišćenje prostorija u OO, fotografisanje za potrebe redovnog poslova ili Foruma žena, izrada kratkog pregleda objava za potrebe Foruma žena, prevoz za potrebe Foruma žena, izrada dokumenta koji će prikazati kako razviti politike u oblasti poglavlja 27, životna sredina i klimatske promjene, modelovanje projekata i izrada 3d animacija za potrebe Foruma žena, pomoćni poslovi realizacije radionica za potrebe Foruma žena, izrada i realizacija akcionog plana za potrebe Foruma žena, organizovanje obuke aktivista za rad u Call centru, istraživanje položaja žena u lokalnoj zajednici, procjena imovine GP URA, stolarski poslovi za potrebe Foruma žena, dok je naknada za obavljanje poslova pružanje usluga upravljanja ličnim nalozima na društvenim mrežama plaćena fizičkom licu van zemlje preko deviznog žiro računa.

Za potrebe lokalnih izbora 2022. godine, Partija je zaključivala ugovore o djelu sa jednokratnim angažovanjima za obavljanje sljedećih poslova: učešće i zastupanje izborne liste u izbornim komisijama po opštinama, koordiniranje kampanje za potrebe izbornih listi po opštinama, snimanje i montaža video spotova za potrebe izbornih kampanji po opštinama, usluge prezentacije Partije na društvenim mrežama za potrebe izborne kampanje, koordiniranje i rad u call centrima za potrebe izbornih listi po opštinama, tehnička realizacija ozvučenja za potrebe izborne kampanje, fotografisanje za potrebe izborne liste, modelovanje projekata i izrada 3d animacija za potrebe izborne

kampanje, konsultantske usluge za potrebe postavljanja strategije za predizbornu kampanju, montaža i izrada grafike za potrebe video produkcije izborne liste itd.
Subjekt revizije je na isplaćene neto naknade obračunavao i plaćao poreske obaveze (porez i prirez) na način kao da su sva angažovana lica u radnom odnosu, ali u postupku revizije nijesu prezentirani dokazi o radno – pravnom statusu za lica angažovana ugovorom o djelu, pa se nije moglo utvrditi da li je obračun poreskih obaveza pravilno izvršen na isplaćene naknade, budući da se poreske obaveze ne obračunavaju na isti način za lica u radnom odnosu i nezaposlena lica.

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza**.

U postupku revizije je od strane Partije data informacija da su od lica koja su ostvarivala naknade u Partiji po osnovu angažovanja ugovorom o djelu ili ostvarivali zaradu u Partiji shodno ugovorima o radu 12 lica javni funkcioneri. Uvidom u imovinske kartone navedenih javnih funkcionera na sajtu Agencije za sprječavanje korupcije, utvrđeno je da 7 lica-javnih funkcionera nijesu prijavila prihode ostvarene po ovom osnovu u Partiji.

Troškovi zakupa sa fizičkim licima (račun 527)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 65.614,45€ odnose se na troškove zakupa poslovnih prostora i to na neto naknade fizičkim licima u iznosu od 58.725,10€ i obračunati porez u iznosu od 6.889,35€.

Navedeni troškovi evidentirani su po osnovu zakupa poslovnih prostora Partije u Kolašinu, Podgorici, Zeti, Beranama, Kotoru, Danilovgradu, Plavu, Nikšiću, Pljevljima, Herceg Novom, Tivtu, Baru, Bijelom Polju, Cetinju i Rožajama. Mjesečna neto zakupnina je iznosila od 200,00€ do 900,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani ugovorima o zakupu i aneksima ugovora.
Revizijom je utvrđeno da su prezentirani ugovori o zakupu poslovnih prostora ovjereni od strane nadležnog organa (notara), osim za zakup poslovnog prostora u Kotoru za koji je prezentiran neovjeren ugovor o zakupu.

Troškovi ostalih ličnih rashoda i naknada (račun 529)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 1.991,25€, odnose se na troškove dnevnica za službena putovanja u inostranstvu u iznosu od 1.506,05€ i troškove prevoza na službenim putovanjima u iznosu 125,20€, koji su plaćeni gotovinski i pojašnjeni u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje, dok su troškovi u iznosu od 360,00€ plaćeni sa redovnog računa, na ime učestvovanja na ino seminaru. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani.

Troškovi transportnih i PTT usluga (račun 531)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 11.694,35€, odnose se na troškove transportnih i PTT usluga. Na ime transportnih usluga (rentiranje vozila) Partija je utrošila iznos od 835,00€, od čega su navedene

usluge u iznosu od 315,00€ plaćene sa računa Foruma žena, a iznos od 520,00€ sa izbornih računa. Na ime telekomunikacionih usluga odnose se troškovi u iznosu od 10.859,35€, na ime fiksne telefonije iznos 6.269,28€, na ime mobilne telefonije iznos od 4.521,40€, a na ime tv pretplate iznos od 68,67€. Navedene usluge plaćene su sa računa Foruma žena u iznosu od 1.283,95€, a sa redovnog računa Partije u iznosu od 10.070,40€. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi usluga održavanja (račun 532)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 1.594,34€, odnose se na troškove održavanja vozila i poslovnih prostorija. Na ime održavanja službenih vozila utrošen je iznos od 473,44€, a na ime održavanja prostorija koje koristi Partija iznos od 1.120,90€. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani.

Troškovi zakupa sa pravnim licima (račun 533)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 7.078,65€ odnose se na troškove zakupa sala za održavanje promotivnog skupa i predizborne konvencije, zakupa reklamnih prostora i reklamnih površina za potrebe izborne kampanje u Bijelom Polju, Baru i Podgorici i troškove iznajmljivanja ugostiteljske opreme. Od navedenih troškova iznos od 6.486,65€ odnosi se na izborne troškove i to plaćene preko izbornog računa Bijelo Polje u iznosu od 992,20€, izbornog računa Bar u iznosu od 3.684,45€, izbornog računa Ulcinj u iznosu od 600,00€ i izbornog računa Podgorica u iznosu od 1.210,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani ugovorima o zakupu i fakturama dobavljača.

Troškovi reklame i propagande (535)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 130.494,42€ odnose se na troškove reklame i propagande. Dio navedenih troškova reklame u iznosu od 29.164,27€ odnosi se na redovno poslovanje Partije, troškovi u iznosu od 100.214,53€ odnose se na troškove izborne kampanje za lokalne izbore, dok su troškovi u iznosu od 1.115,62€ isplaćeni sa žiro računa Foruma žena.
Troškovi oglašavanja putem društvenih mreža u iznosu od 17.109,32€, plaćani su putem platne kartice koja se koristi od strane medijskog tima Partije, a namijenjena je oglašavanju putem društvenih mreža za redovno poslovanje Partije. Troškovi u iznosu od 12.054,95€ plaćeni su sa redovnog računa Partije, a odnose se na troškove podrške organizacije skupova, grafički dizajn, brendiranje prostorija, izradu postera, flajera, majica i ostalog reklamnog materijala.
Revizijom je utvrđeno da su sa izbornih računa troškovi reklame i propagande plaćeni u iznosu od 100.214,53€ i isti se odnose na troškove oglašavanja putem društvenih mreža u iznosu od 15.088,58€, brendiranje prostorija i predizbornih skupova u iznosi od 14.496,27€, oglašavanje putem štampanih i elektronskih medija u iznosu od 45.193,59€, reklamni predizborni materijal u iznosu od 15.518,19€, zakup bilborda i reklamnih površina u iznosu od 9.885,70€ i drugi troškovi u iznosu od 35.14€.
Troškovi reklame i propagande u iznosu od 1.115,62€, koji se odnose na reklamni materijal plaćeni su sa računa Foruma žena.

Troškovi ostalih usluga (račun 539)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 9.241,27€ odnose se na troškove ostalih usluga, komunalnih usluga, usluga kopiranja i štampe i troškove opremanja. Troškovi komunalnih usluga ukupno su iznosili 2.424,82€. Troškovi kopiranja i štampe iznosili su 6.251,44€, od čega se na redovno poslovanje Partije odnosi iznos od 3.504,70€, na Forum žena iznos od 544,25€ i na izborne troškove iznos od 2.202,49€. Troškovi opremanja ukupno su iznosili 565,01€ (unutrašnja dekoracija) i navedeni troškovi su plaćeni sa žiro računa Foruma žena u iznosu od 261,55€, a sa redovnog računa iznos od 303,46€. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani.

Troškovi amortizacije (račun 540)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 18.700,00€ odnose se na amortizaciju za 2022. godinu. Revizijom je utvrđeno da je tehnička oprema amortizovana za iznos od 15.335,00€, a vozila za iznos od 3.365,00€.

Troškovi neproizvodnih usluga i pomoći (račun 550)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 71.257,88€, odnose se na troškove neproizvodnih usluga, donacija i pomoći. Dio navedenih troškova u iznosu od 44.776,18€ je plaćen sa redovnih računa, troškovi u iznosu od 848,47€ plaćeni su gotovinski iz blagajne, troškovi u iznosu od 20.848,57€ plaćeni su sa izbornih računa, dok su troškovi u iznosu od 4.784,66€ plaćeni sa računa Foruma žena.
Revizijom je utvrđeno da se navedeni troškovi odnose na troškove avio karata u iznosu od 6.343,53€, hotelskog smještaja u iznosu od 6.645,61€, notarskih i advokatskih usluga u iznosu od 591,09€, troškove donacije pravnim licima i pomoći pojedincima u iznosu od 4.560,00€(navedeni troškovi su dokumentovani Odlukama o donacijama i pomoćima, zahtjevima za dodjelu pomoći), kupovinu knjiga i stručne literature u iznosu od 2.143,69€ se odnose, knjigovostvene usluge u iznosu od 2.100,00€, iznamljivanje sala za potrebe Partije u iznosu od 4.452,00€, zakupe bilborda i reklamnih površina u iznosu od 3.538,00€, monitoring medija u iznosu od 3.630,00€, brendiranje, grafički dizajn, hosting, reklamiranje putem društvenih mreža u iznosu od 3.553,83€, gps usluge, live streaming, ozvučenje, fotografisanje u iznosu od 4.873,67€, troškove montaže, stolarske usluge, usluge montaže, i izrade, i organizovanja promocija u iznosu od 14.724,66€, troškove potrošnog i sitnog materijala, unutrašnje dekoracije, sredstave higijene, nabavke vodovodne i elektro opreme, kao i usluge održavanja čistoće poslovnih prostora, dnevnih novina i kopiranja u iznosu od ukupno 9.102,13€ i druge troškove u iznosu od 8.483,67€. Dio navedenih troškova u iznosu od 54,00€ nije dokumentovan fakturama, odnosno računima dobavljača.

Troškovi reprezentacije (račun 551)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 69.230,98€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga, tj. konzumacije hrane i pića, poklona, reklamnog materijala i dr. Dio navedenih troškova u iznosu od 5.140,59€ odnosi se na troškove reprezentacije plaćene preko žiro računa Foruma žena, dok je dio troškova u iznosu od 10.442,52€ plaćen sa izbornih računa. Partija je gotovinski iz blagajne na ime reprezentacije isplatila troškove u ukupnom iznosu od 1.960,46€, dok su troškovi reprezentacije u ukupnom iznosu od

51.687,41€ plaćeni sa redovnih računa Partije (od kojih su troškovi u iznosu od 19.538,55€, plaćeni putem dvije biznis kartice izdate od strane poslovnih banaka).
Revizijom je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama evidentirala troškove reprezentacije u ukupnom iznosu od 7.462,10€, koji nijesu dokumentovani (nedostaju fiskalni računi/fakture), što nije u skladu sa članom 20 Zakona o računovodstvu.

- **Subjekt revizije treba da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom, u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva, shodno članu 20 Zakona o računovodstvu.**

Uvidom u fiskalne račune/fakture Partije kojim su pravdani troškovi reprezentacije, utvrđeno je da isti nijesu ovjereni od strane lica koje je koristilo ugostiteljske usluge, kao ni od strane ovlašćenog lica koji odobrava troškove reprezentacije na teret sredstava Partije. Glavni odbor Partije je Odlukom o troškovima reprezentacije utvrdio ko ostvaruje pravo na troškove reprezentacije na teret sredstava Partije. Odlukom je definisana i namjena korišćenja sredstava za reprezentaciju. U postupku revizije na osnovu prezentirane dokumentacije (fiskalnih računa) nije se moglo utvrditi da li su troškovi reprezentacije ostvareni u skladu sa važećom Odlukom.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi da se računi za pravdanje troškova reprezentacije ovjeravaju od strane lica koje je koristilo ugostiteljske usluge i ovlašćenog lica koje odobrava troškove reprezentacije na teret sredstava Partije u cilju efikasne kontrole da li se troškovi reprezentacije ostvaruju u skladu sa važećom Odlukom.**
- **Preporučuje se subjektu revizije da izmjenom postojećeg ili donošenjem novog internog akta preciznije odredi način pravdanja troškova reprezentacije i utvrdi ko ima pravo na korišćenje reprezentacije i u kojim iznosima.**

Troškovi platnog prometa (konto 553)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 1.706,78€ odnose se na troškove platnog prometa (bankarske provizije i naknade za održavanje računa i kartica). Navedeni troškovi se odnose na redovne račune Partije, račun Foruma žena i račune koje je Partija imala otvorene tokom lokalnih izbora koji su održani 2022. godine. Navedeni troškovi su dokumentovani bankarskim izvodima.

Troškovi prireza i ostali troškovi (račun 555)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 3.327,35€, odnose se na troškove tehničkog pregleda i registracije vozila u iznosu od 615,00€ (po fakturama decembar 2021 i decembar 2022. godine), troškove prireza na porez na ugovorene naknade u iznosu od 1.751,02€, prireza na zakupnine u iznosu od 931,33€ i administrativne takse otvaranja žiro računa u iznosu od 30,00€. Navedeni troškovi adekvatno su dokumentovani.

Ostali nematerijalni troškovi (račun 559)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 33.700,00€ odnose se na druge nematerijalne troškove. Dio navedenih troškova u iznosu od 8.000,00€, odnosi se na prenos sredstava po osnovu Odluke i Sporazuma na ime lokalnih izbora koji su održani u Pljevljima, na kojima je GP URA učestvovala na zajedničkoj izbornoj listi sa Socijalističkom narodnom partijom. Troškovi u iznosu od 25.700,00€ odnose se na plaćanje prema GP CIVIS, na osnovu Sporazuma dvije partije koje su zajedno učestvovale na izborima za poslanike održanim 30.08.2022. godine. Shodno navedenom Sporazumu, GP URA je bila obavezna da CIVIS-u počev od 01.01.2021. godine prenosi na mjesečnom nivou iznos od 2.100,00€, a nakon otplate kredita podignutog za potrebe izborne kampanje za parlamentarne izbore 2020. godine, na mjesečnom nivou prenosi iznos od 4.300,00€ sve do okončanja mandata poslanicima 27. saziva Skupštine CG. Navedeni troškovi su dokumentovani Odlukom i Sporazumima.

Finansijski rashodi (račun 562)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 12.472,39€ odnose se na troškove kamata i obrade kredita za kreditna sredstva koja je Partija podigla kod komercijalne banke tokom 2021. i 2022. godine. Troškovi kamata u iznosu od 2.954,20€ se odnose na kamate po kreditu koji je podignut u 2021. godini, a troškovi u iznosu od 8.993,81€ se odnose na trošak kamata na ime kredita kojeg je Partija u 2022. godini podigla kod poslovne banke, pri čemu je trošak obrade kredita iznosio je 524,38€. Navedeni troškovi su plaćeni po ispostavljenom obračunskom listu banke i dokumentovani su bančinim izvodima.

Troškovi kazni za privredne prestupe (račun 579)
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 175,00€, odnose se na troškove plaćene Upravi prihoda i carina, po osnovu Rješenja navedene Uprave, kojim je Partija bila obavezna da plati porez na promet motornog vozila, kojeg je nabavila u 2022. godini putem Ugovora o komisionoj prodaji. Navedeni trošak je dokumentovan Ugovorom o komisionoj prodaji i Rješenjem Uprave prihoda i carina.

3.11. Kancelarijsko poslovanje

GP URA je donijela interni pravilnik koji se odnosi na kancelarijsko i arhivsko poslovanje (Pravilnik broj : 03-13/21 od07.11.2021 godine).
U pisarnici Partije vrše se sledeći poslovi: prijem, otvaranje, pregledanje i raspoređivanje pošte, evidentiranje i zaduživanje akata, dostavljanje akata unutrašnjim organizacionim jedinicama, otpremanje pošte, razvođenje akata i njihovo stavljanje u arhivu.

Revizijom je utvrđeno da Partija svoju evidenciju akata vodi kroz dva djelovodnika. Uvidom u dio djelovodnika utvrđeno je da se akta evidentiraju hronološki i da u istom nijesu vršena brisanja, kao i da su navedene knjige zaključene u skladu sa Uputstvom o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja.

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE REVIZIJE

Predmetnom revizijom je izvršena i provjera realizacije preporuka iz Izvještaja o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja „Građanskog pokreta URA" za 2020.godinu, koje shodno II Izvještaju o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja „Građanskog pokreta URA" za 2020.godinu, zahtijevaju dalje praćenje i to:

1. **Subjekt revizije je dužan da sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuje na poseban žiro račun koji je otvoren u te svrhe, kako je to propisano članom 24 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**
2. **Subjekt revizije je dužan da IOPPD obrasce podnosi nadležnom organu u roku propisanom važećim Pravilnikom.**
3. **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**
4. **Subjekt revizije treba da izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama shodno Izvještaju o procjeni fer vrijednosti opreme sačinjenog od strane ovlašćenog procjenjivača.**
5. **Preporučuje se subjektu revizije da obračun amortizacije novonabavljene imovine vrši počev od datuma stavljanja u upotrebu iste.**

Revizijom Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Građanskog pokreta "URA" za 2022. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije realizovao preporuke br.1 i 5, dok nije realizovao preporuke br. 2, 3 i 4. Praćenje realizacije navedenih preporuka će se nastaviti kroz Izvještaj o realizaciji preporuka subjekta revizije datih u reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Građanskog pokreta "URA" za 2022. godinu.

Izvještaj pripremila
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević